

LUND UNIVERSITY

Etikettsbrottet är budskapet

i alla fall för Trump, kanske också för Dylan

Persson, Anders

2016

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Persson, A. (2016, nov. 3). Etikettsbrottet är budskapet: i alla fall för Trump, kanske också för Dylan.
<http://www.socialinteraktion.se/etikettsbrottet-ar-budskapet-i-alla-fall-for-trump-kanske-ocksa-for-dylan/>

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Etikettsbrottet är budskapet - i alla för Trump, kanske också för Dylan

Anders Persson

Två amerikanska män har senaste tiden rört om i den sociala interaktionsordningen. Den ene republikansk presidentkandidat som storpratande försöker förvandla amerikansk politik till en alltigenom absurd teater. Den andre amerikansk musiker/poet som i dagarna tilldelats Nobels litteraturpris och som med anledning av det inte gör någonting annat än att hålla tyst. För egen del hade jag uppskattat om deras roller hade varit ombytta. Nu pågår hursomhelst en diskussion i medier om presidentkandidatens budskap och om huruvida den gamle protestsångaren är en värdig pristagare. Intressant är emellertid att diskussionen också handlar om den sociala interaktionens form och hur herrarna skapar oordning genom att bryta mot vad sociologen Erving Goffman kallade den sociala interaktionsordningen och då främst mot ceremoniella regler för uppförandet eller, med ett annat ord, etikett ((Goffman, 1983) (Persson, 2012)).

I en artikel i Washington Post framhålls presidentkandidatens brist på självdisciplin: ”Again and again he couldn’t help himself” och konstateras att ”temperament matters”. Trump kröner sitt förakt för kvinnan som en självständig människa med orden ”Such a nasty woman” istället för att ens försöka föra ett politiskt samtal med sin kvinnliga kombattant. (Hohmann, 2016). I en kommentar i Dagens Nyheter beskrivs Hillary Clinton som ”normal” och Trump som ”barnslig” (Björling, 2016a). Trump gjorde sig dessutom skyldig till ett allvarligt demokratiskt etikettsbrott genom att säga att han inte kommer att erkänna valresultatet (annat än om han själv vinner), vilket fick en ledarskribent att kalla uttalandet för det ”det mest skamliga av en presidentkandidat på 160 år”. Bristande självdisciplin, temperament, normal, barnslig, skamlig – dessa ord hörs sällan i politiska debatter, åtminstone inte i Sverige där kanske etikettsbrotten heller inte är så frekventa. Vi får söka oss tillbaka till partiet Ny Demokrati med Bert Karlsson och Ian Wachtmeister i spetsen för att finna ens tillstymmelsen till svensk motsvarighet. Vad deras budskap ”drag under galoscherna” betydde politiskt annat än ett slags allmänt missnöje med skatter, arbetsgivaravgifter och regler för företagare hade nog inte så stor betydelse. Det var förringandet av den politiska kulturen i det i övrigt betydelselösa galoschuttrycket, själva etikettsbrottet, som var budskapet.

På samma sätt med Trump: etikettsbrottet är hans budskap, inte innehållet, om det finns något. När Trump gör sig skyldig till etikettsbrott i debatter på bästa sändningstid är det möjligt att de inte är planerade, vilket jag har svårt att tro, men de är hans budskap till väljare som bl.a. drabbats hårt av ekonomiska kriser och låglönekonkurrens. De väljarna sätter sannolikt inte sin lit till den traditionella politiska eliten, utan de dras till ”det andra”. Det andra som inte respekterar de spelregler som vanligtvis, även i kristider, reglerar det politiska samtalet. Så Trump behöver inte kunna någonting om politik för att placera sig rätt i ”sitt” sociopolitiska fält. Det räcker att han i debatterna muttrar ”wrong” och anklagar Clinton för fiffel, hotar med att sätta henne i fängelse och drar in hennes mans kvinnoaffärer i diskussionen. Inget av detta hör till saken men det är just det som är poängen. Dagen efter debatten där en presidentkandidat gjort det mest skamliga på 160 år hör vi hans anhängare recensera debatten: ”Trump landade helt rätt. Han lyckades förklara vad han vill göra i enskilda sakfrågor...”, (Björling, 2016b). Den inledningsvis nämnde sociologen Goffman gjorde en användbar skillnad mellan de olika slags verbala och kroppsspråkliga uttryck vi ger ifrån oss när vi interagerar med andra: *utsända uttryck* som den som sänder ut dem har relativt stor kontroll över respektive *överförda uttryck* som mottagaren har större kontroll över. Trumps utsända uttryck slår an rätt ton hos vissa väljare men det förefaller vara deras egna tolkningar av hans etikettsbrott som skapar substansen i Trumps budskap. Genom att bränna sina skepp socialt

sett, enligt den politiska elitens måttstock, förefaller hans väljare definiera detta som att han menar allvar med sin politik.

Dylan då? Hans etiketsbrott är tystnaden och den tycks störa en del lika mycket som Trumps pratande. I en krönika kan vi läsa: ”Varför i själva fan säger inte karln något? Vad är det han går och ruvar på? Hur svårt kan det vara att ringa och säga ’JA TACK’...”. Och några stycken senare: ”Kanske är Bob Dylan tyst helt enkelt för att han inte lärt sig hur man betar sig. Han behöver kanske bara lite hjälp på traven.” (Hilton, 2016) Många andra, snart en hel by, vill delta i uppfostrandet av denne busunge som nu också beskrivs som ”oartig och arrogant” av en av de aderton. Jag tror att det är ett meningslöst projekt och håller med Magdalena Ribbing: ”Han har fått det här priset för att han är en genialisk person, och man måste tillåta genier att ha sina egenheter. Han kanske inte hade fått det alls om han varit en välkammad person i grå kostym som svarade på inbjudningar inom en vecka.” (Jones, 2016). Vi vet aldrig riktigt vad överförda uttryck egentligen betyder och det är just därför det är så spännande att försöka tolka dem. Tystnaden är kanske i detta fall Dylans nästan outgrundliga uttryck, upp till andra att definiera.

Not: Jag försökte få denna text publicerad på kulturavdelningen i först en nationell dagstidning som menade att den var ”välskriven och rolig” och därefter i en regional dagstidning som menade att den blivit obsolet på grund av ”Dylans plötsliga pratighet”.

Referenser

Björling, S. T. (2016a). Hon lyckades få Trump att framstå som barnslig. *Dagens Nyheter*, 2016-10-21.

Björling, S. T. (2016b). Trumps tvivel riskerar skada demokratin. *Dagens Nyheter*, 2016-10-21.

Goffman, E. (1983). The Interaction Order: American Sociological Association, 1982 Presidential Address. *American Sociological Review*, 48(1), 1-17.

Hilton, J. (2016). Den Dylanska tystnaden ter sig alltmer som en ren provokation. *Dagens Nyheter*, 2016-10-19.

Hohmann, J. (2016). The Daily 202: Trump’s lack of self-control allows Clinton to sweep the debates. *The Washington Post*, 2016.10-20.

Jones, E. (2016). Svenska Akademien har slutat försöka nå tigande Dylan. *Dagens Nyheter*, 2016-10-18

Persson, A. (2012). Ritualisering och sårbarhet: ansikte mot ansikte med Goffmans perspektiv på social interaktion. Malmö: Liber.